

Совгир К. С., канд. економ. наук Яковенко В. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ГРАНТ, ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ БІЗНЕСУ
У СУЧАСНИХ УМОВАХ**

У нинішніх умовах у країні з'явилося чимало викликів, які погіршили становище бізнесу і значно вплинули на економічне становище України та її підприємницьку діяльність. Незважаючи на воєнний стан, підприємці намагаються утримати свої позиції. Втрата ринків збуту, пошкодження інфраструктури, логістичні перешкоди, а також психологічний тиск на підприємців та вимога швидкої адаптації до нинішніх реалій негативно позначилися на багатьох підприємствах. Так, дійсно, держава має важливу роль у підтримці подальшого розвитку підприємств [1]. Фінансова допомога може включати надання грантів, субсидій, кредитів за пільговими умовами або навіть інвестицій з боку держави у перспективні проєкти. Це дозволяє підприємствам отримати необхідні ресурси для розвитку, особливо у періоди початкового етапу або під час важких економічних умов.

Українська платформа «Дія» відтепер має новий інструмент під назвою «єРобота», який дозволяє отримати грант для започаткування та розвитку власного бізнесу. Це є своєрідна «допомога-стимул», що надається урядом підприємцям з метою сприяти їхньому розвитку. Грант може використовуватися для фінансування запуску нового продукту, розвитку технологій, а також підтримки розширення бізнесу. Розглянемо деякі гранти:

1. Грант на власну справу від «єРобота» призначений для ФОП, які прагнуть розпочати або розвивати свій бізнес. Наприклад, це може бути відкриття кондитерської, салону краси, магазину, СТО тощо. Сума гранту коливається від 50 до 250 тисяч гривень. Однією з умов отримання гранту є необхідність працевлаштувати хоча б одного найманого працівника, а також мати статус підприємця не менше ніж 3 роки і вчасно сплачувати податки. Кошти можна використовувати на придбання обладнання, закупівлю сировини та сплату оренди (не більше 25% від суми гранту). При виконанні цих умов грант не підлягає поверненню. Заявку для отримання гранту можна подати онлайн через

портал «Дія» або у відділенні Ощадбанку. Перед відправленням заявки обов'язково складіть бізнес-план. Після цього зареєструйтеся на порталі «Дія», заповніть заявку, додайте бізнес-план і підпишіть.

2. Грант на розвиток переробного підприємства. Держава виділяє гранти на розвиток переробних підприємств для створення нових виробництв або розширення існуючих. Ці гранти доступні компаніям, що спеціалізуються на виробництві металевих виробів, меблів, текстилю, харчових продуктів та інших продуктів. Держава фінансує 50% від загальної суми гранту, яка може сягати до 8 мільйонів гривень. Ці кошти можна використовувати на придбання та доставку необхідного обладнання для виробництва. Однією з умов отримання гранту є створення від 5 до 25 нових робочих місць, залежно від суми гранту. Для підприємств, що діють на деокупованих територіях, співфінансування складається з 20% від підприємця та 80% від держави. У 2024 році уряд підвищив фінансування та оптимізував процес надання грантів на створення та розвиток переробних підприємств в межах програми «єРобота» [2].

3. Гранти на садове господарство надаються за умови обрання рослин, зазначених у встановленій постанові Кабінету Міністрів. Площа саду, для якого можна отримати грант, становить від 1 до 25 гектарів, а фінансування залежить від виду рослин, які будуть вирощуватись і може становити від 140 до 400 тисяч гривень за гектар. Держава співфінансує проект у розмірі 70% від вартості, а отримувач гранту повинен внести 30% власних коштів. Щоб грант був безповоротним, необхідно протягом принаймні 5 років сплачувати податки та займатися садівництвом. Умовою отримання гранту є наявність у фермера або підприємства земельної ділянки у власності або у правокористуванні не менше як на 7 років і створення офіційних робочих місць. З січня 2024 року умови надання урядових грантів за програмою «єРобота» на розвиток садівництва, ягідництва і виноградарства були розширені [3].

Отже, не звертаючи увагу на переваги, які може надати грант для розвитку бізнесу, чимало підприємців не користуються такою можливістю. Було визначено декілька бар'єрів: відсутність у представників бізнесу розуміння, хто, на що та як може отримати грант; недостатні компетенції у представників бізнесу для ефективного використання грантів; недовіра і скептичне ставлення представників

бізнесу до можливостей розвивати бізнес на основі грантових ресурсів. Ці бар'єри створюють значні перешкоди для підприємців, які можуть бути вирішені шляхом надання доступної інформації про процес отримання грантів, навчання підприємців навичкам ефективного управління та використання грантів [4].

Так, можна підсумувати, що залучення та використання грантів для розвитку бізнесу у сучасних умовах є одним з потужних інструментів розвитку і зміцнення економіки України.

Список використаних джерел:

1. Дикань В., Фролова Н. Напрями та інструменти державної підтримки розвитку малого та середнього бізнесу в Україні у воєнний час. *Економіка та суспільство*. 2022. № 38. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-56>.
2. Державні програми з підтримки бізнесу: де взяти гроші для власної справи. Рубрика. URL: <https://rubryka.com/article/derzhavna-pidtrymka-biznesu/>.
3. Яковенко В.С. Новітні можливості та форми організації бізнесу в циркулярній економіці. Підприємництво: сучасні виклики, тренди та трансформації: моногр. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. Гринько. Дніпро: Видавець Біла К.О., 2023. С. 88-120.
4. Яковенко В., Казеян Н. (2019). Моделювання «життєздатності» суб'єктів креативної економіки. *Економіка: реалії часу*. 5 (45), С. 117-126. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3766868>.

Канд. екон. наук Сокол П. М., Паливода А. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Малі підприємства слугують фундаментом для національної економіки. Будучи джерелом доходів до бюджету, сприяють створенню додаткових робочих місць, зменшенню рівня безробіття та розвитку інноваційних методів у сфері бізнесу. Малий бізнес активно впливає на конкурентну боротьбу, насичуючи ринок різноманітними товарами та послугами. Розвиток цього сектору є необхідним для розкриття економічного та інноваційного потенціалу країни. За даними Державної служби статистики, у 2022 році кількість суб'єктів малого підприємництва становила 1716977 одиниць, що на 220850 одиниць менше, ніж у 2021 році та на 238142 одиниці менше, ніж у 2020 році. (Дані